EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 15.12.2025
COM(2025) 860 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Första årliga rapporten om interoperabilitet i unionen

{SWD(2025) 975 final}

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

KONTEXT OCH BAKGRUND 2

STRUKTUR 2

GENOMFÖRANDE – DET AKTUELLA LÄGET 3

Styrning 3

Möjliggörande faktorer 4

Understödjande åtgärder 7

Interoperabilitetsbedömningar 9

SAMARBETE MELLAN KOMMISSIONEN OCH ANDRA AKTÖRER 12

SLUTSATSER OCH FRAMTIDSUTSIKTER 12

KONTEXT OCH BAKGRUND

FÖRORDNINGEN OM ETT INTEROPERABELT EUROPA LÄGGER GRUNDEN FÖR ETT SÖMLÖST UPPKOPPLAT DIGITALT EUROPA

I takt med att EU genomför sin digitala omställning fungerar förordningen om ett interoperabelt Europa[1], som trädde i kraft den 11 april 2024, som en viktig ram för att främja gränsöverskridande interoperabilitet och innovation i den offentliga sektorn. Förordningen främjar målet inom ramen för det digitala decenniet[2] att 100 % av viktiga offentliga tjänster ska vara tillgängliga online senast 2030. Den tillgodoser det växande behovet av sömlösa gränsöverskridande tjänster: Sammanlänkade offentliga förvaltningar är av avgörande betydelse för de 150 miljoner EU-medborgare som bor i gränsregioner och de 2 miljoner som pendlar dagligen mellan medlemsstater. Starkare digitala förvaltningar kommer inte bara att tillhandahålla sömlösa tjänster utan förväntas också spara upp till 5 miljarder euro årligen genom ökad effektivitet[3].

I denna första årliga rapport, som kommissionen lägger fram för Europaparlamentet och rådet enligt artikel 20.4 i förordningen om ett interoperabelt Europa, granskas de övergripande framstegen i genomförandet av förordningen, och resultat, utmaningar och framtida fokus lyfts fram. Rapporten inleds med förordningens bredare sammanhang, följt av en detaljerad granskning av dess genomförande och effekter. Rapporten är inriktad på de inledande framstegen och lanseringen av nya initiativ, men framtida rapporter kommer att kunna dra nytta av resultaten från en komplett övervakningsmekanism som med hjälp av en växande datauppsättning kan användas för att analysera trender, hinder och drivkrafter. Detta kommer att ge en heltäckande översikt över läget för interoperabiliteten i EU.

STRUKTUR

Genom bestämmelserna i förordningen om ett interoperabelt Europa inrättades ett stabilt ramverk för samarbete inom den offentliga sektorn som säkerställer att tjänsterna kan fungera smidigt över territoriella, sektorsvisa och organisatoriska gränser. De viktigaste artiklarna i förordningen har grupperats i fyra huvudkategorier: styrning, möjliggörande

[1] Förordning – EU – 2024/903 – SV – EUR-Lex.

[2] Europas digitala decennium, Europeiska kommissionen.

[3] EUR-Lex - 52022SC0721 - EN - EUR-Lex.

faktorer, åtgärder till stöd för genomförandet och interoperabilitetsbedömningar. Den sista kategorin inkluderar ett digitalt redo beslutsfattande.

Figur 1 – Förordningen om ett interoperabelt Europa – Underavsnitt

Denna första rapport är inriktad på genomförandet av förordningen från dess ikraftträdande till juli 2025 och innehåller vissa delar från övervakningen enligt artikel 20. På grund av att förordningen håller på att genomföras fanns det ännu inte några omfattande uppgifter tillgängliga för att få underlag från övervakningsmekanismen för ett interoperabelt Europa. Ytterligare information om detta finns i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer denna rapport[4].

GENOMFÖRANDE – DET AKTUELLA LÄGET

Styrning

Rättslig grund

Det ramverk för styrning som fastställs i förordningen har införts fullt ut under det senaste året, vilket beskrivs nedan.

Genomförandeåtgärder

Under det senaste året har betydande framsteg gjorts när det gäller att inrätta en stark styrningsstruktur.

- I enlighet med artikel 15 inledde **styrelsen för ett interoperabelt Europa och dess ständiga arbetsgrupp** formellt sitt arbete under fjärde kvartalet 2024 genom att tillhandahålla den institutionella ram som är nödvändig för att samordna genomförandet av förordningen i hela EU. Dessutom antogs **styrelsens arbetsprogram** i maj 2025, vilket kommer att uppdateras regelbundet för att vägleda utarbetandet av framtida dagordningar för styrelsens sammanträden.
- I enlighet med artikel 16 lanserades **gemenskapen för ett interoperabelt Europa** officiellt via portalen för ett interoperabelt Europa i maj 2025. Den erbjuder

[4] SWD(2025) 975.

medlemsstater, institutioner och andra aktörer ett samarbetsutrymme för att utbyta erfarenheter, dela bästa praxis och gemensamt skapa lösningar.

- I enlighet med artiklarna 17 och 18 hade 26 av de 27 medlemsstaterna utsett sina **nationella behöriga myndigheter** enlig artikel 17 innan den rättsligt bindande tidsfristen löpte ut den 12 januari 2025, och unionsentiteterna hade utsett sina **interoperabilitetssamordnare** enligt artikel 18. Detta har möjliggjort en enhetlig strategi för genomförande och samordning i hela EU.
- Under första kvartalet 2025 inrättades en skild arbetsgrupp, vilken inkluderar medlemmar i den ständiga arbetsgruppen, i syfte att utarbeta den **första agendan för ett interoperabelt Europa** enligt artikel 19. Arbetsgruppen förberedde ett offentligt samråd som offentliggjordes på portalen för ett interoperabelt Europa i juni 2025, i syfte att säkerställa att framtida prioriteringar återspeglar bidragen och förväntningarna från ett brett spektrum av aktörer[5].

Överväganden inför framtiden

Framöver kommer fokus att flyttas till styrelsens formella **antagande av agendan för ett interoperabelt Europa**. Denna agenda kommer att utgöra ett omfattande ramverk för att vägleda interoperabilitetsinsatser i hela EU och anpassa pågående initiativ till långsiktiga mål och medlemsstaternas och EU-institutionernas föränderliga behov. **Ramverket för övervakning** kommer att förbättras ytterligare. Slutligen kommer **gemenskapens första årliga sammankomst**, som ska hållas i oktober 2025, att vara ett viktigt tillfälle för att ytterligare främja samarbete, utbyte av bästa praxis och deltagande av aktörer.

Möjliggörande faktorer

Rättslig grund

Genom förordningen om ett interoperabelt Europa inrättas ett omfattande ramverk för att hantera rättsliga, organisatoriska, semantiska och tekniska krav för att säkerställa skalbara och anpassningsbara lösningar för den offentliga sektorn. För att säkerställa en effektiv **delning och** ett effektivt **vidareutnyttjande** av lösningar är EU:s institutioner och offentliga myndigheter enligt artikel 4 skyldiga att dela interoperabilitetslösningar för transeuropeiska digitala tjänster. Styrelsen rekommenderar **interoperabilitetslösningar** som har beviljats märkningen ”Lösning för ett interoperabelt Europa”. Genom förordningen stärks det **europeiska interoperabilitetsramverket** som en gemensam referenspunkt och **portalen för ett interoperabelt Europa** inrättas som en enda kontaktpunkt för lösningar, tekniska specifikationer och bästa praxis.

Genomförandeåtgärder

- 2025 års resultat från övervakningsmekanismen för ett interoperabelt Europa visade att **alla medlemsstater** formellt har **antagit** den **nuvarande versionen av det europeiska interoperabilitetsramverket**[6]. För att genomföra bestämmelserna i

[5] Samråd om agendan på portalen: Kom med synpunkter, Portalen för ett interoperabelt Europa.

[6] EUR-Lex – 52017DC0134 – SV – EUR-Lex.

artikel 6 i förordningen inrättades en informell expertgrupp för **nästa generations europeiska interoperabilitetsramverk** i maj 2025, för att tillhandahålla teknisk och strategisk vägledning för översynen av ramverket.

- I enlighet med artikel 7 godkände styrelsen i maj 2025 **definitionen av processen och kriterierna för märkning av lösningar för ett interoperabelt Europa**. Detta kommer att säkerställa att lösningar som uppfyller fastställda kvalitets- och interoperabilitetsstandarder kan erkännas och främjas via portalen och i hela gemenskapen. En **särskild arbetsgrupp** bestående av medlemmar från den ständiga arbetsgruppen inrättades för att välja ut de första lösningarna för ett interoperabelt Europa. Dessutom hölls ett **offentligt samråd** på portalen från juni till augusti 2025 för att samla in förslag till interoperabilitetslösningar som kan komma ifråga för märkning.
- I enlighet med artikel 8 lanserades **portalen för ett interoperabelt Europa** under fjärde kvartalet 2024. Den fungerar som ett centralt nav för information, resurser och verktyg för att underlätta gränsöverskridande interoperabilitetsinitiativ. Omkring 10 000 användare är registrerade på portalen och nästan 100 000 sidor visas varje månad. På portalen finns bland annat interoperabilitetslösningar och bedömningsrapporter samt styrelsens beslut och dokument, den fungerar som ett samarbetsutrymme för regulatoriska sandlådor, och där publiceras också nya finansieringsmöjligheter inom digitalisering varje månad. Från och med juli 2025 har **670** aktiva lösningar registrerats på portalen[7]. De flesta av dem (58,5 %) har sitt ursprung på EU-nivå. De ägs främst av unionsentiteter (57,7 %), följt av offentliga myndigheter (34,5 %). Europeiska kommissionen – särskilt GD DIGIT – är den största institutionella ägaren.

God praxis

ESTLANDS GENOMFÖRANDE AV DET EUROPEISKA INTEROPERABILITETSRAMVERKET

Estland inrättade under 2023 ett nytt nationellt interoperabilitetsramverk[8] för att ersätta den tioåriga föregångaren. Även om den inte är obligatorisk ger den praktisk vägledning om interoperabilitetsprinciper till hela den offentliga förvaltningen. Dessa principer säkerställer sömlös kommunikation och datadelning mellan IKT-system. Ramverket är anpassat till det europeiska interoperabilitetsramverket och är ett ”levande ramverk” som uppdateras regelbundet för att förbli anpassningsbart och användarvänligt, med revideringar minst vartannat år.

Estland har kompletterat detta med flera initiativ om interoperabilitet och digital motståndskraft, framför allt genom världens första ”dataambassad” i Luxemburg[9]. Denna säkra reservkopia av statliga uppgifter säkerställer kontinuitet i verksamheten och exemplifierar bästa praxis för gränsöverskridande datahantering och

[7] Uppgifter från 2025 års resultat från övervakningsmekanismen för ett interoperabelt Europa. Mer information finns i SWD(2025) 975.

[8] *Interoperability of the State Information System 2011* |, Ministry of Economic Affairs and Communications.

[9] Data embassy i Luxemburg.

interoperabilitet. Initiativet är en del av Estlands bredare strategi för att stärka sin digitala motståndskraft och upprätthålla en statlig verksamhet utan avbrott som bygger på stark interoperabilitet till stöd för ett säkert och sömlöst utbyte av data mellan system. Genom att lagra kritiska statliga uppgifter på en säker plats utanför Estland är dataambassaden bästa praxis för kontinuitet i verksamheten och katastrofhantering. Dessa är nödvändiga för att systemen ska vara interoperabla.

EU-KATALOGEN ÖVER LÖSNINGAR MED ÖPPEN KÄLLKOD

EU-katalogen över lösningar med öppen källkod[10] visar hur delade digitala tillgångar kan förbättra effektivitet, gränsöverskridande samarbete och Europas digitala suveränitet. De offentliga förvaltningarna använder sig av öppen källkod i allt högre utsträckning, och i artikel 4 i förordningen uppmuntras delning av interoperabilitetslösningar – däribland kod, dokumentation och hänvisningar till öppna standarder – för att stödja transeuropeiska digitala offentliga tjänster.

Katalogen, som utarbetats av Europeiska kommissionen inom ramen för pilotprojekten för lösningar för fri programvara med öppen källkod inom de offentliga tjänsterna i unionen (FOSSEPS), sammanställer lösningar från flera medlemsstater som möjliggör vidareutnyttjande, samarbete och bättre interoperabilitet. Den fungerar som en marknadsplats för lösningar med öppen källkod, som stärker samarbete, kreativitet, effektivitet och interoperabilitet. Katalogen lanserades inledningsvis som en minsta gångbar produkt under 2024 med bidrag från Italien, Tyskland och kommissionens code.europa.eu[11]. Numera ingår också Finland, Frankrike, Nederländerna och Sverige. Initiativ som EU-katalogen över lösningar med öppen källkod och publiccode.yml bidrar till att bygga en mer innovativ, interoperabel och effektiv digital offentlig sektor i EU.

Överväganden inför framtiden

Under den kommande perioden kommer det operativa fokuset att ligga på den **första uppsättningen lösningar för ett interoperabelt Europa** som ska läggas fram för styrelsens godkännande. De lösningar som får styrelsens godkännande kommer att tilldelas märkningen ”Lösning för ett interoperabelt Europa” och göras tillgängliga på portalen för ett interoperabelt Europa. Med utgångspunkt i arbetet i den informella expertgruppen för det europeiska interoperabilitetsramverket kommer en **plan för nästa generations europeiska interoperabilitetsramverk** att läggas fram för styrelsen i december 2025, som ett första steg i den formella översynen av ramverket. Vidare kommer en ny arbetsgrupp att inrättas, med medlemmar från den ständiga arbetsgruppen, för att ta fram **riktlinjer för delning och vidareutnyttjande** av interoperabilitetslösningar. Portalen för ett interoperabelt Europa kommer att översättas till alla officiella EU-språk med hjälp av maskinöversättning för att säkerställa en bred tillgänglighet.

[10] EU Open Source Solutions Catalogue, Portalen för ett interoperabelt Europa.

[11] code.europa.eu | GitLab.

Understödjande åtgärder

Rättslig grund

I förordningen om ett interoperabelt Europa fastställs åtgärder för att stärka interoperabiliteten mellan medlemsstater och entiteter genom skräddarsytt stöd, innovation, kompetens och samarbete. Genom artikel 10 införs **innovationsåtgärder** för att utveckla nya eller förbättrade interoperabilitetslösningar, ofta i samarbete med GovTech-aktörer som små och medelstora företag, forskningsinstitut och uppstartsföretag. I artiklarna 11 och 12 **fastställs regulatoriska sandlådor för interoperabilitet** för testning och validering av lösningar i en kontrollerad miljö. Annat stöd omfattar ytterligare utbildningsmaterial om det europeiska interoperabilitetsramverket och lösningar för ett interoperabelt Europa, inklusive öppna källor, och en frivillig mekanism för **inbördes utvärdering** för att förbättra samarbetet mellan offentliga myndigheter.

Genomförandeåtgärder

Flera stödåtgärder har vidtagits för att stödja innovation inom interoperabilitet.

- När det gäller artiklarna 11 och 12 övervakar **kommittén för regulatoriska sandlådor** hur sandlådorna fungerar, underlättar utbytet av erfarenheter och ger vägledning om bästa praxis. I **genomförandeförordningen om regulatoriska sandlådor för interoperabilitet**[12] som antogs i juli 2025 föreskrivs en strukturerad rättslig grund för testning och experimenterande med innovativa digitala lösningar i en kontrollerad miljö. Detta ramverk gör det möjligt för medlemsstater och aktörer att testa nya strategier, samtidigt som efterlevnaden av principerna i och målen med förordningen säkerställs.
- Genom programmet för ett digitalt Europa och i linje med artikel 10 finansierar kommissionen **viktiga initiativ** för att främja gränsöverskridande digitalt samarbete, innovationsåtgärder och GovTech (t.ex. **GovTech-inkubatorn** och en **samordnings- och stödåtgärd för innovativa och uppkopplade offentliga förvaltningar**). Det senare banar väg för ett framtida projekt som omfattar flera länder för saminvesteringar i utveckling av AI och viktiga interoperabilitetslösningar för offentliga tjänster.
- Den offentliga sektorns interoperabilitetskompetens har stärkts genom **utvecklingen av akademin för ett interoperabelt Europa**, i enlighet med artikel 13. Kommissionen har främjat utvecklingen av ett certifieringsprogram i frågor som rör interoperabilitet. Mellan september 2024 och juni 2025 publicerades nio nya kurser, som hade totalt 12 426 deltagare, och **2 716 certifikat** utfärdades. Andelen utfärdade certifikat är **34 %**[13]. Ett virtuellt evenemang, *Seasonal School*, som anordnades den 13–15 maj, lockade fler än 500 deltagare och hade som syfte att främja europeisk interoperabilitet och ytterligare stärka kunskapsutbytet på området. Detta evenemang kommer att återkomma varje år.

[12] Genomförandeförordning – EU – 2025/1420 – SV – EUR-Lex.

[13] Uppgifter från 2025 års resultat från övervakningsmekanismen för ett interoperabelt Europa. Mer information finns i SWD(2025) 975.

God praxis

UTBYTE AV STUDENTUPPGIFTER

EMREX[14] är en gränsöverskridande infrastruktur som möjliggör säkert elektroniskt utbyte av studentuppgifter, exempelvis betyg och examensbevis, mellan studenter, lärosäten och behöriga tredje parter. Den stöder erkännandet av akademiska resultat i maskinläsbara format och pdf-format och främjar interoperabilitet och vidareutnyttjande i linje med förordningen och det europeiska interoperabilitetsramverket[15], vilket underlättar studentmobiliteten.

EMREX, som ursprungligen finansierades genom Erasmus+ (2015–2017), är nu ett självförsörjande initiativ med öppen källkod som styrs av EMREX användargrupp, ett oberoende, internationellt nätverk med flera intressenter, bland annat statliga organ, den akademiska världen och GovTech-aktörer. Initiativet är nu aktivt i flera länder, däribland Finland, Nederländerna, Norge, Sverige och Chile, med ett ökande deltagande i Tyskland.

Dess tekniska arkitektur innehåller komponenter med öppen källkod som är tillgängliga på GitHub med en öppen källkodslicens EUPL-1.2[16]. Precis som insticksprogrammet för studentmobilitet, som underlättar överföring av utbildningshistorik t.ex. mellan ett universitet och en ansökningsportal, ger EMREX dataåtkomstpunkt tillförlitlig, standardiserad tillgång till studentuppgifter. Data utbyts med hjälp av EMREX utbildningsmodellobjekt, ett gemensamt format som säkerställer att akademiska uppgifter struktureras på ett interoperabelt och maskinläsbart sätt. Gateway with DC4EU[17] är en teknisk engångslänk som integrerar EMREX med projektet Digital Credentials for EU (DC4EU), vilket stärker dess roll i det bredare europeiska ekosystemet för digital utbildning. Den stöder ett tillförlitligt och säkert datautbyte som är anpassat till EU:s principer, t.ex. eIDA-principerna och engångsprincipen. EMREX utökas kontinuerligt och kan eventuellt komma att anpassas till EU:s ramverk för digital identitet och den gemensamma digitala ingången. Detta kommer att göra initiativet till en viktig möjliggörande faktor för tillförlitligt, användarcentrerat datautbyte inom den högre utbildningen och därutöver.

INTEROPERABILITETSUTBILDNING I POLENS OFFENTLIGA FÖRVALTNING

Polen har utvecklat sin digitala offentliga förvaltning och interoperabilitet genom två viktiga initiativ: man har vidareutnyttjat introduktionskursen om interoperabilitet från akademin för ett interoperabelt Europa och inlett en studie om offentlig

[14] EMREX | Supporting Student Mobility.

[15] Emrex, an open source solution supporting student mobility, Portalen för ett interoperabelt Europa.

[16] EMREX | GitHub.

[17] Digital Credentials for Europe, DC4EU.

organisationsarkitektur. Introduktionskursen om interoperabilitet[18], som är integrerad i Polens nationella e-lärandeplattform[19] inom ramen för EUPL-licensen[20] och som har översatts i samarbete med Europeiska kommissionen, stärker den offentliga sektorns kapacitet i fråga om EU-anpassade interoperabilitetsprinciper. Utbildningsmaterialet har fått mycket beröm för att vara tydligt och användarvänligt, vilket har fått Polen att aktivt samarbeta med Europeiska kommissionen för att lokalisera ytterligare kurser, t.ex. om interoperabilitetsbedömningar och eGovERA©[21].

Studien om offentlig organisationsarkitektur[22], som inleddes i slutet av 2023, kombinerar inledande webbinarier, workshoppar på plats och avancerat mognadsstöd för att öka kapaciteten hos offentliga organ inom interoperabilitet och organisationsarkitektur. Den bygger på en databas för offentlig organisationsarkitektur för att öka den praktiska tillämpningen. Genom att engagera över 400 tjänstemän i 26 organisationer visar dessa initiativ hur strategisk utbildning och kapacitetsuppbyggnad stärker styrningen, driver på den digitala omställningen och ger påtagliga fördelar för förvaltningar, företag och medborgare.

Överväganden inför framtiden

Processerna och villkoren för att inrätta projekt till stöd för genomförande av policyer enligt artikel 9 kommer att utarbetas och läggas fram för den ständiga arbetsgruppen under 2026. Detta kan leda till att **den första sandlådan för interoperabilitet skapas**, vilket skulle vara ett viktigt steg mot att främja innovation i den offentliga sektorn. Det skulle också stödja kontrollerade tester av gränsöverskridande lösningar. Sandlådorna kommer att göra det möjligt för medlemsstater och aktörer att experimentera med nya digitala strategier samtidigt som det säkerställs att principerna i agendan för ett interoperabelt Europa följs. Med tiden kommer lärdomarna från sandlådorna också bidra till att förbättra interoperabilitetspolicyer och utveckla nya lösningar. Akademin kommer att publicera tolv **nya kurser** före utgången av 2025, och tre av dem kommer att finnas tillgängliga på alla 24 officiella EU-språk. Slutligen kommer metoden för den frivilliga mekanismen för **inbördes utvärdering** att läggas fram för styrelsen för godkännande. När den har validerats kommer stödjande funktioner att utvecklas på portalen och främjas genom gemenskapen för ett interoperabelt Europa.

Interoperabilitetsbedömningar

Rättslig grund

Genom förordningen ges unionsentiteter och offentliga myndigheter i uppdrag att göra **interoperabilitetsbedömningar** för att säkerställa att gränsöverskridande

[18] Interoperability: An introductory course | EU Academy.

[19] Kurs wprowadzający do interoperacyjności | Portal Interoperacyjności i Architektury.

[20] Introduction to the EUPL license, Portalen för ett interoperabelt Europa.

[21] Introduction to eGovERA© | EU Academy.

[22] Studium AIP | Portal Interoperacyjności i Architektury.

interoperabilitetsfrågor för transeuropeiska digitala offentliga tjänster behandlas före genomförandet (artikel 3). Bedömningarna är utformade för att utvärdera de bindande kravens inverkan på digitala offentliga tjänster, identifiera aktörer och fastställa tillämpligheten och värdet av de befintliga interoperabilitetslösningarna innan beslut fattas om nya eller väsentligt ändrade bindande krav. För att underlätta processen tillhandahåller Europeiska kommissionen tekniska verktyg, inklusive ett onlineverktyg för att färdigställa bedömningsrapporter och offentliggöra dem på portalen. För medlemsstaterna gör dessa instrument det lättare att identifiera digitala inslag i förslag i ett tidigt skede och involvera rätt experter och aktörer från början. De gör det också möjligt att bedöma om ändringar eller kompromisser under interinstitutionella förhandlingar får betydande digitala konsekvenser. Dessutom utgör de en strukturerad kanal för återkoppling och utbyte, vilket stärker kommissionens förmåga att förutse utmaningar inför genomförandet och förfina sitt beslutsfattande.

Genomförandeåtgärder

- För medlemsstaterna bidrar antagandet av **riktlinjer för interoperabilitetsbedömningar**[23] till att säkerställa en strukturerad och konsekvent strategi för utvärdering av interoperabilitet på olika områden. Dessa riktlinjer utgör en tydlig ram för att bedöma hur bindande krav inverkar på gränsöverskridande interoperabilitet, på aktörer och på de stödjande lösningarna för ett interoperabelt Europa. Riktlinjerna översattes till alla EU-språk under andra kvartalet 2025 och låg till grund för de två interoperabilitetsbedömningar som medlemsstaterna (Cypern och Tyskland) har lämnat in sedan de obligatoriska interoperabilitetsbedömningarna trädde i kraft den 12 januari 2025.
- Vid kommissionen har artikel 3 i förordningen om ett interoperabelt Europa genomförts genom **ramen för ett digitalt redo beslutsfattande**[24], som trädde i kraft i januari 2025. Med hjälp av detta strukturerade arbetssätt har kommissionen redan slutfört **32 interoperabilitetsbedömningar**[25] på ett effektivt sätt och med ett tydligt fokus på kvalitet[26]. Arbetssättet bygger på tre centrala delar.
  - En **digital kontroll** görs under den politiska planeringsfasen och består av fyra korta frågor som hjälper de politiska avdelningarna att avgöra om ett initiativ får digitala konsekvenser.
  - **Vägledningen för digitalt redo beslutsfattande** stöder en systematisk integrering av digitala överväganden under hela beslutsprocessen.
  - **Finansierings- och digitaliseringsöversikten** eller, i förekommande fall, **digitaliseringsöversikten.** Båda översikterna fungerar som kommissionens interoperabilitetsbedömning när så krävs. Genom finansierings- och digitaliseringsöversikten läggs ett särskilt digitalt kapitel till i den tidigare

[23] Assessment Guidelines, Portalen för ett interoperabelt Europa.

[24] Digital-ready policymaking, Portalen för ett interoperabelt Europa.

[25] Databas för bedömningsrapporter |Portalen för ett interoperabelt Europa.

[26] Uppgifter från 2025 års resultat från övervakningsmekanismen för ett interoperabelt Europa. Mer information finns i SWD(2025) 975.

finansieringsöversikten. Digitaliseringsöversikten är en förenklad version för genomförandeakter och delegerade akter.

God praxis

INTEROPERABILITETSBEDÖMNINGAR VIA RAMEN FÖR ETT DIGITALT REDO BESLUTSFATTANDE

Bedömningen belyste system på EU-nivå som eIDA[27] för elektronisk identifiering och EU:s cybersäkerhetsram[28] som viktiga möjliggörande faktorer för säkra, interoperabla tjänster, utan att några kvarvarande gränsöverskridande hinder identifierades.

Med hjälp av ramen för ett digitalt redo beslutsfattande har kommissionen slutfört 32 interoperabilitetsbedömningar av politiska förslag under 2025, bl.a. om BRIDGEforEU-förordningen[29] och förordningen om avfallstransporter[30], som finns på portalen för ett interoperabelt Europa.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE DIGITALA OFFENTLIGA TJÄNSTER: SVENSK-FINSK SAMARBETSFÖRKLARING

Den svensk-finska samarbetsförklaringen[31], som undertecknades den 16 september 2024, är en viktig milstolpe i det gränsöverskridande digitala samarbetet. Den är inriktad på interoperabla digitala offentliga tjänster, inklusive utbyte av befolkningsdata och harmoniserade företagsbestämmelser, för att förbättra tillgången, effektiviteten och tillförlitligheten för medborgare och företag över gränserna.

Interoperabilitet ligger till grund för förklaringen, som möjliggör sömlösa tjänster, starkare cybersäkerhet och bättre samordning, samtidigt som den främjar ekonomisk integration och innovation. Initiativet visar att delade mål, gemensamma investeringar och harmoniserade standarder är avgörande för ett framgångsrikt gränsöverskridande digitalt samarbete, och det erbjuder en modell för bästa praxis med transeuropeisk relevans för andra EU-medlemsstater.

Överväganden inför framtiden

Interoperabilitetsbedömningar har visat sig värdefulla för att från början integrera gränsöverskridande interoperabilitet i ny lagstiftning och digitala offentliga tjänster. Fortsatt ändamålsenlighet kommer att vara beroende av att effektivisera processer och vägledning,

---

[27] Elektronisk identifiering, autentisering och betrodda tjänster – läs mer om eIDA-förordningen | Europeiska kommissionen.

[28] *EU cybersecurity certification framework*.

[29] Bedömningsrapport för BRIDGEforEU | Portalen för ett interoperabelt Europa.

[30] Bedömningsrapport för förordningen om avfallstransporter | Portalen för ett interoperabelt Europa.

[31] *Svensk-finsk samarbetsförklaring*.

integrera nya prioriteringar som AI, dataförvaltning och cybersäkerhet, och säkerställa en konsekvent tillämpning i alla medlemsstater och EU-institutioner.

På kommissionen är intern vägledning om interoperabilitetsbedömningar för upphandling i planeringsskedet. Man undersöker också ett AI-baserat verktyg, AI4DRPM, för att delvis automatisera digitaliseringsöversikter och finansierings- och digitaliseringsöversikter för rättsakter, vilket skulle minska arbetsbördan men bevara dessa översikters roll vid bedömningen av digitala konsekvenser. Dessa åtgärder syftar till att göra interoperabilitetsbedömningar till en hörnsten i bättre lagstiftning och genomförande av policyer.

SAMARBETE MELLAN KOMMISSIONEN OCH ANDRA AKTÖRER

Kommissionen har under det senaste året stärkt samarbetet med aktörer för att främja genomförandet av förordningen om ett interoperabelt Europa. Medlemsstaterna deltar via styrelsen för ett interoperabelt Europa och dess undergrupper genom att formulera prioriteringar och agendan, medan samordnare, experter och praktikgemenskaper på interoperabilitetsområdet ser till att de praktiska erfarenheterna fungerar som grund för politik och verktyg. Samarbetet omfattar kandidatländer, internationella partner och standardiseringsorgan, vilket återspeglar den sammanlänkade karaktären hos digitala offentliga tjänster. Samarbete enligt förordningen om ett interoperabelt Europa och dess styrelse är en värdefull möjlighet för anslutningsländerna att i ett tidigt skede anpassa sig till EU:s standarder för digital styrning – och därigenom påskynda den gradvisa integrationen på EU:s digitala inre marknad. Partnerskap med industrin, den akademiska världen, civilsamhället och internationella organisationer har främjat lösningar med öppen källkod, GovTech-marknader och regulatoriska sandlådor, vilket har bidragit till att samordna insatserna, undvika dubbelarbete och skapa synergieffekter över gränser och sektorer.

SLUTSATSER OCH FRAMTIDSUTSIKTER

Detta första år av genomförandet av förordningen om ett interoperabelt Europa har lagt grunden för en starkare, mer sammanhållen digital offentlig sektor i hela EU. Resultaten visar att interoperabilitet inte längre är en rent teknisk fråga utan en strategisk möjliggörande faktor för EU:s digitala suveränitet och konkurrenskraft. Milstolpar såsom att inrätta styrningsstrukturer, påbörja interoperabilitetsbedömningar och anta kriterier för märkta lösningar har visat på EU:s förmåga att agera kollektivt. Under det kommande året kan vi förvänta oss följande:

- Styrelsens antagande av den första agendan för ett interoperabelt Europa, med prioriteringar för 2026 och åren därefter.
- Den första uppsättningen lösningar för ett interoperabelt Europa som godkänts av styrelsen samt riktlinjer för vidareutnyttjande och delning av lösningar.
- Ytterligare stödåtgärder för medlemsstater och unionsentiteter, inbegripet kurser, regulatoriska sandlådor, stödprojekt och mekanismer för inbördes utvärdering.
- Ytterligare uppdaterade riktlinjer och verktyg för interoperabilitetsbedömningar för att främja förenkling.

De nästkommande stegen kommer att kräva politiskt engagemang och investeringar: öka användningen av märkta lösningar, integrera interoperabilitet i viktiga europeiska politiska initiativ som dataförordningen[32], förordningen om en gemensam digital ingång[33] och förordningen om artificiell intelligens[34], och stärka Europas globala ledarskap genom anpassning till internationella standarder. Kommissionen kommer tillsammans med medlemsstaterna och sina partner fortsätta att driva på denna agenda och se till att interoperabilitet blir en hörnsten i ett mer digitalt, inkluderande och motståndskraftigt EU.

[32] Förordning – EU – 2023/2854 – SV – EUR-Lex.

[33] Förordning – 2018/1724 – SV – EUR-Lex.

[34] Förordning – EU – 2024/1689 – SV – EUR-Lex.